

Brandfältet i Hol och naturreservatet Yxnås

LARS GAMBRÉUS & BERTIL ANDRÉN

Den 9 augusti 2009 hade Göteborgs Biologiska Förening och VEK en gemensam exkursion till Hol och Yxnås NO Alingsås. Deltagarna samlades vid Bälinge kyrka, där omlastning till så få bilar som möjligt gjordes, eftersom parkeringsmöjligheterna längs vägen mot Kärtared var begränsade. Det var nämligen förbud mot fordonstrafik på den väg, som ledde mot Kyllemaden och brandfältet, där branden hade rasat i april 2008. Efter en kort men ganska ansträngande terrängvandring söderifrån nåddes brandfältet. Många träd hade klarat sig relativt väl, men många halvdöda och döda träd hade angripits av insekter, och det kryllade av långhorningslarver, mest av barrträdlöparen (*Rhagium inquisitor*), när man försiktigt kikade under bränd bark. En puppa av större timmerman (*Acanthocinus aedilis*) upptäcktes också, och här kunde man se, hur de långa antennerna låg finurligt hoprullade för att få plats i puppkammaren. Även fullbildade exemplar av brun barkbock (*Arhopalus rusticus*) sågs, liksom brokig svampsvartbagge (*Diaperis boleti*) och vanlig svampsvartbagge (*Bolitophagus reticulatus*).

Här kan också nämnas att den sällsynta palpbaggen *Helophorus tuberculatus* håvats i en mindre vattensamling med vitmossor ett par veckor tidigare. Denna vackert skulpterade vattenbagge har märkligt nog även noterats från andra brandfält.

Efter att ha nått bilarna igen fortsattes mot

Åke Carlsson (i blå skjorta) i den eldhärjade skogen i Hol.
Foto: Göran Andersson.

Yxnås, men vid Kärtared blev det först tillfälle för lunch på en slänt med underbar utsikt över Sävveåns meanderslingor. Här kunde vi bland ljungen få se den sällsynta ljungögontrösten (*Euphrasia micrantha*), och av insekter sågs ljungsandbin (*Andrena fuscipes*) proviantera i ljungblommorna. Nere vid stranden och över åns vatten flög både blåbandad jungfruslända (*Calopteryx splendens*) och blå jungfruslända (*Calopteryx virgo*). Av trollsländor noterades metalltrollsländan (*Somatochlora metallica*).

Entomologer letar steklar vid Yxnås. Foto: Bertil Andrén.

Väl framkomna till Yxnås-parkeringen blev det åter tillfälle till insektsobservationer. Marken var ”perfekt” för grävsteklar med *Mellinus arvensis* som dominerande art. Bland bina observerades bl a ett exemplar av lysingbi (*Macropis europaea*) och av fjärilar sågs den stora, vackra silverstreckade pärlemorfjärilen (*Argynnis paphia*).

Därefter fortsattes längs en gammal körväg förbi små lyckor i det kuperade landskapet upp mot ett gammalt soldattorp. Fridfullt och lugnt, långt från jäkt och stress, men säkert slitsamt för de människor, som en gång i tiden varit hänvisade till vad de små åkerlapparna avkastade. Ängarna var nu slagna och höet bärgat, men vägrenarna var blomrika, och här noterades det rödlistade vädssandbiet (*Andrena hattorfiana*).

En lyckad dag med två exkursionsmål väl värda återbesök. Ett stort tack till vår guide Åke Carlsson samt till Magnus Larsson, som bestämt bina.